

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző: *B. A.*

Cím: **A KÖNYVTÁROS**

Forrás: *Esti Rpt.*

1954. XI. 4.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Idő: *1954*

Személy:

Helyszám:

92
Bánk Ferenc

Átszaladtunk a piactéren, sarkunkban a hűséges Tisza kutya loholt, orrát bele-belefúrta a puha hóbuckákba. A századosúti polgári iskolánál megtorpantunk. Rövid tanácskozást tartottunk, milyen könyveket kérünk, aztán elindultunk a Szörényi-utcai könyvtárfiók felé.

Ahitattal néztem arra a szőke „bácsira”, aki a pult mögött állt, s adogatta a könyveket. Amikor ránk került a sor, idős néni húzta meg a copfomat: „Szedte vette, a kutya nem való a könyvtárba!...” Farkas Margit ijedten tuszkolta ki Tiszát az udvarra: „Ha a könyvtáros bácsi észrevesz, nem ad könyvet, te buta!...” — magyarázta a kutyának.

A könyvtáros nem vett észre semmit. Három könyvet adott a kezembe. A könyvek címére már nem emlékszem, de a könyvtáros arcára igen. Megértően mosolygott ránk, tudta, hogy Margit meg én, először vagyunk a könyvtárban, s hogy az a három szürkekötésű könyv avat bennünket komoly olvasókká. Unnepélyes pillanat ez.

Huszonöt év telt el

az első találkozás óta, s most ismét itt vagyok a 3-as számú könyvtárfiókban. Bánk Ferenc, a könyvtáros most is ott áll a pult mögött, mosolyogva osztogatja a könyveket. Nem emlékszik rám. Huszonöt év nagy idő. Talán megnézi a kartotékomat... Nem, nem a kartotékomra vagyok én kíváncsi: beszéljen magáról Bánk elvtárs. A könyvtáros zavarba jön. Szabódik előbb. A tömött polcokat nézi, mintha onnan várna segítséget. Ha könyvet kérnek tőle — az más. Két-három szó után megállapítaná, mi érdekli az olvasót, s máris ajánlja a könyvet. De most nem erről van szó...

— 1925-ben kerültem ide, akkor alakult a könyvtár is. Azóta dolgozom itt... — megakad, mit is mondjon még. Hamar előkeresi a régi kimutatásokat, hogy minél pontosabb legyen az, amit mond — akkor 5145 könyvünk volt. Most — huszonegyszeres kötet az állományunk. Régen 200—300 könyvet vásároltunk évenként, most pedig... — megint előveszi a

jegyzéket — 1952-ben: 1954 darab könyv, 1953-ban: 1716 darab könyv, 1954-ben... ezt még nem tudom pontosan... — széles mosoly deríti arcát — lassan kinőjük a helyiséget... — s már bent is van a tervezgetés, az ábrándozás kellős közepében. A környék változik, szépül, a könyvtár sem maradhat a régi. Az igénytelen, kis épület valaha fürdő volt — úgy mondják, később lett csak könyvtár. A szobák zsúfoltak, de azért szívesen járnak ide az emberek. Három kerület valija magáénak a könyvtárat. Az igazi gazda a VIII. kerület, de itt vannak a szomszédok: a X. meg a XIV. kerület. „Határmentiek vagyunk” — így mondja Bánk elvtárs.

Lassan feloldódik tartózkodása, harmincesztendős könyvtárosi élményei is előkerülnek emlékei tárházából. A régmúlttal hamar végez. Havidíjas volt hosszú évekig, mert nem volt protektora. Várna kellett a kinevezésre. Fájt neki a mellőzés, de a mások sok mindenért kárpótlak. Jöttek az Augustza-telepi gyerekek, a környék kis polgártársa, vitték a könyveket, és istak szorgalmasan. A könyvtáros bizalmasuk, barátjuk lett a gyerekek-

nek. Még most is idejárnak, de már nem egyedül, hozzák gyermekeiket, mert már azok is megnőttek, megérttek az olvasásra.

A közelmultról már több a mondanivalója. A nyilastérboly idején azt akarták, hagyja ott a könyvtárat, menjen a központba dolgozni. Nem ment. „Itt van az én helyem, itt nagyobb szükség van rám” — mondta feletteseinek, s még jobban begubózott könyvtárába.

A háború éveit nyomtalanul suhantak el a kis könyvtár felett. Alig történt baja, megrepedeztek a falak, kitortek az ablakok — ennyi volt az egész. Ki vigyázott a könyvekre abban a fejetetejére állított világban? A könyvtáros arcát elönti a mosoly, olyan most, mint egy csínytevő diák.

— 1944 december 31-ig nyitva volt a könyvtárunk. Mindennap bejöttem gyalog a Landler Jenő-utcából, mert akkor már nem közlekedtek a villamosok.

Mátyásföldön dörögtek a szovjet ágyúk és a Szörény-

utcában, a könyvtáros kölcsönözte a könyveket. Háború van, de az élet megy tovább. S minél közelebb dörögnék a szovjet fegyverek, annál jobb: előbb vége szakad a szenvedésnek — így elmélkedett.

1945 februárjában Bánk

Ferenc már ismét ott volt a könyvtárban, rendezgette a könyveket, ragasztgatta az ablakokat, s amikor a posta megindult, szíjjelküldte a meghívókat: Könyvtárunkban megkezdődött a kölcsönzés... Kérjük, a kintlévő könyveket hozzák vissza kedves olvasóink.

Hideg volt, meggémberedtek a könyvtáros ujjai, az olvasók forró teát hoztak: „Igya meg... Nem fog fájni...” Kinek jutott eszébe akkor könyvtárba menni? Kinek volt idege akkor olvasni? A könyvtáros nem adja meg magát. „Tíz-tizenöt látogatónk is volt naponként... Miért ne jöttek volna?” Teltek a hónapok, az évek és mind többen és többen jöttek, olyan sokan jöttek, mint még soha azelőtt.

Esteledik, közeledik a záróra. A könyvtáros összerakja holmiját, nem siet, hová is sietne, nem várja őt otthon se gyerek, se feleség... Legényember ó

még. Szomorú lehet így egyedül. A könyvtáros elgondolkozik:

— Téved — mondja csendesen. — Nekem azért van családom. Vannak gyermekeim. Nem egy... — sok! Nemcsak az iskola, nemcsak a szülő nevel, nevel a könyvtáros is... Rengeteg dolgom van. Látná csak egész nap! — A polcokon a könyvek, mintha csak mosolyogva bölintanának: így igaz. A könyvtáros is mosolyog már. Hamiskásan, szégyenlősen: — A házasság pedig... Hát, ami késik, az nem múlik...

Már a Piac-téren baktattam, amikor eszembe jutott, hogy elfelejtettem megköszönni azokat a könyveket, amelyeket huszonöt évvel ezelőtt kaptam Bánk Ferenc-től. Ezúton fogom megköszönni Farkas Margit. az Augustza-telepi, a hősutcai, a Várna-utcai gyerekek nevében azokat a könyveket, amelyek megszerettették velünk az olvasást. S megköszönöm a mai fiatalok nevében is, mert igaz az, hogy nemcsak a szülők, nemcsak az iskola nevel — nevel a könyvtáros is!

B. A.